

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

VEKOP 7.3.4-17-2018-00024
ÉBRESZTŐ-ÓRA SZÍNHÁZI NEVELÉSI PROGRAMSOROZAT

2019. szeptember 1 – 2022. augusztus 30.

A megvalósítási időszak eredményei

A Manna Kulturális Egyesület Ébresztő-óra színházi nevelési programsorozata 2019 szeptembere és 2022 augusztusa között több mint 2000 gyereket ért el a közép-magyarországi régióban, az elért gyermekek 15%-a hátrányos helyzetű volt. A pályázat megvalósítása során témanapokat és táborokat tartottunk.

Összesen 10 tábort tartottunk különböző helyszíneken és intézményeknek, a koronavírus minden következményével megküzdve. A pályázati időszak meghosszabbítására épp a vírushelyzet miatt volt szükség, hiszen, habár online is teljesítettünk programokat, szinte egy teljes év kimaradt a működésből, mert nem volt lehetséges az intézményekbe való bejutásunk. A tanév közepén zártak be 2020-ban az iskolák, melyre nagyon gyorsan és hatékonyan reagált a csapatunk.

A programok között a digitális oktatásra való áttérés okán több online foglalkozást is kifejlesztettünk és ahol sikerült a pedagógusokkal együttműködést találni, ott meg is valósítottunk. A programok 25%-a történt az intézményeken kívül, ami lehetővé tette, hogy a gyerekek a saját környezetükből kilépve más viselkedési helyzetekkel is ismerkedjenek.

A pandémiás vészhelyzet miatti iskolabezárások erőteljesen visszavetették a projekt tervezhetőségét. Van olyan intézmény, akivel teljesen megszakadt a kapcsolatunk és a program folytatásához másik intézményt kell keresnünk. Volt olyan iskola, aki remekül reagált arra a lehetőségre, hogy online foglalkoztatási formákat dolgoztunk ki, és májusban több osztálynak is megtarthattuk a drámaóráinkat. A pandémia okozta helyzetben megfeszítetten dolgozott a szakmai csapatunk, hiszen kénytelenek voltunk újratervezni az összes intézménnyel a kidolgozott programsorozatokat, mindemellett folyamatosan figyeltük a kormányrendeleteket. 2020 nyarán már volt lehetőségünk táborokat tartani, melyeket igyekeztünk szabadtéren megvalósítani. Ezekon az eseményeken a vírushelyzet miatt nagyobb létszámmal vettek részt a szakmai megvalósítók is, akik kísérték a táborokat, hogy az új higiéniai elvárásoknak is meg tudjunk felelni, mind a közösségi terek, mind a mosdók használata terén, illetve nagyobb felügyeletet igényeltek az étkezések és a szakmai programok megvalósítása kapcsán több szakemberre volt szükség. A táboraink jelentős része az ÁNTSZ szoros felügyelte mellett zajlott, rendszeresen jöttek ellenőrizni a munkánkat.

Kapcsolattartás a pedagógusokkal, szakmai programok kialakítása intézményenként

A Manna Egyesület VEKOP pályázatának leghangsúlyosabb eleme az volt, hogy igény szerinti kulturális programokat biztosítsunk a szerződött partnerintézményeknek. Az iskolák és óvodák számára összeállítottunk egy-egy listát az általunk javasolt, korosztályokra bontott színházi nevelési és egyéb fejlesztő foglalkozásokból. Ezek alapján kezdtünk el egyeztetni a megvalósítandó programról, minden intézménnyel külön-külön egyedi foglalkozás sorozatot állítottunk össze. Változatos volt a kínálat, így a kialakult programcsomagok is sokszínűek lettek. Az intézmények többsége fél évre tervezett előre, így az első tanítási félév aktivitásait rögzítettük. Kérésünkre igyekeztek úgy összeállítani a diákoknak szánt foglalkoztatási formákat, hogy ne feltétlenül csak az intézményen belül legyenek megtartva, hanem a tanulók idegen környezetben – színházban – is részesei lehessenek a közös élménynek.

Az Ébresztő-Óra színházi nevelési programsorozat az előkészítés során egy kérdőívvel kezdtük, melyben az iskolákat megkérdeztük, hogy mely programfajtákat részesítik előnyben, mely időszakokra szervezzük az aktivitásokat – a hét mely napját, vagy a nap mely időszakát preferálják –, illetve igyekeztünk megismerni a helyi adatvédelmi szabályokat is a program dokumentációja miatt. Az intézmények aktívan részt vettek a tervezésben, szívesen vették a programjavaslatokat. Szinte mindenhol kijelöltek egy olyan pedagógust, aki a VEKOP programok felelőse lett, így megkönnyítve a kommunikációt és a tervezést.

A programok megvalósulását követően minden alkalommal kiküldünk a pedagógusoknak egy visszajelző kérdőívet, melyen értékelték az adott aktivitás színvonalát, annak korosztályi megfelelőségét, a szervezés minőségét, és szabadszövegesen is üzenhettek. A visszajelzések alapján 85%-uk nagyon elégedett voltak a választott programok minőségével és a szervezés kivitelezésével is. 10%-uk választotta azt, hogy elégedett volt a foglalkozásokkal. A programjaink csekély hányada kapcsán kaptunk negatív visszajelzést, amikor nem sikerült a pedagógussal olyan előadást választani, mely az adott korosztálynak megfelelő lett volna.

A programkínálatból a legnagyobb érdeklődést mind az óvodás, mind az iskolás közegben a meseterápiás lehetőség váltotta ki. A meseterápiás alkalmak során a terapeuta csoportra szabott meséket hoz, így oldja fel a nehezen emészthető közösségi helyzeteket. Minden csoport a neki megfelelő mesét kapja, az ő adott problémájuknak a rávilágítására, megoldására. A meseterápia valóban személyre és közösségre szabott program, amely biztosan az adott gyermekek számára legfontosabb tartalommal bír és korosztálytól független, tehát ugyanolyan jól alkalmazható az óvodásoknál, mint a középiskolás fiatal felnőtteknél.

Személyi és intézményi változások

A pályázatban megjelölt szakmai szereplőkkel sikeresen dolgoztunk együtt a megvalósítás során, bár a pandémia és az emiatt a pályázati időszak meghosszabbítása mégis hozott változásokat a személyi háttérben is, illetve a partnerintézmények esetében is.

A beadáskor szakmai vezetője változott a tervezetthez képest, de egy hasonló

végzettséggel rendelkező vezetőt tudtunk találni a pozícióra, aki végig vitte a teljes projektet. A szakmai koordinátorunk a pályázati időszak meghosszabbítása után már nem tudta vállalni a plusz egy éves időszakot, így helyette, kisebb kihagyással de egy új munkatársat szerződtetünk.

A pandémia elején az újratervezés volt a fókuszban, majd az új foglalkozások fejlesztése, melyet a szakmai megvalósítóink és a tartalomfejlesztőnk segítségével sikeresen végrehajtottunk. 2020 május közepétől már ismét aktívan dolgoztunk azon, hogy a frissen elkészült online foglalkozásokat bevezessük a partnerintézményeknél, illetve a nyári táborokat szervezzük.

A pandémia második hulláma ismét sok munkát hozott a tervek átütemezése és a nehezített kapcsolattartás miatt, ebben az időszakban az óradíjas szakmai megvalósítókkal folytatjuk a differenciált foglalkoztatási formák online kidolgozását. Az iskolákba 2020 novemberben ismét megszűnt a lehetőség jelenléti oktatás keretében foglalkozásokat tartani, így maradt a digitális oktatásba való bekapcsolódás.

Az óvodákban való teljesítés vált igazán kérdésessé, hiszen hozzájuk még nem kapcsolódhatunk digitálisan, viszont a vírushelyzetben az intézményekbe való bejutás teljesen tiltott volt. Az óvodákkal is egyeztettünk folyamatosan, hogy a projekt folytatására megoldást találjunk, hogy valóban minőségi programokat biztosítsunk a gyerekeknek a megváltozott körülmények ellenére. Volt, hogy azt a megoldást tudtuk csak választani, hogy a foglalkozásterveinket az adott óvoda pedagógusa valósította meg a gyerekekkel, melyhez az eszközöket is mi biztosítottuk.

A vírusidőszak alatt egészen új költségek merültek fel, melyeket nem tudtunk csak saját forrásból finanszírozni, így a tesztek, a maszkok és az arcvédő pajzsokkal kapcsolatos kiadások.

A pandémia az oktatási intézmények belső működését is jelentősen próbára tette, sajnos volt olyan intézmény, ahol a vezető a sok egyéb új feladat mellett nagyon terhesnek érezte már a VEKOP program kapcsán keletkező szervezési és újragondolási munkát, így felmondta a köztünk lévő szerződést.

A programot a következő 12 intézménnyel kezdtük el megvalósítani:

1. Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája
2. Terézvárosi Két Tannyelvű Általános Iskola
3. Lázár Vilmos Általános Iskola
4. Szent Korona Általános Iskola
5. Pilisborosjenői Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
6. BGSZC Mechatronikai Szakgimnáziuma
7. Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium
8. Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium
9. Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakgimnázium
10. Erzsébetvárosi Nefelejcs Óvoda
11. Terézvárosi Önkormányzat Szív Óvoda
12. Pilisborosjenői Mesevölgy Óvoda

A Terézvárosi Kéttannyelvű Általános Iskola és a Lázár Vilmos Általános Iskola a megvalósítás ideje alatt elhagyta a programot. Helyettük két új iskolával szerződtünk a

Rákospalotai Meixner Általános Iskola és a Facultas Humán Gimnázium került a programba. Így az egy intézményre jutó aktivitási kötelezettség a két iskola között oszlik meg a pályázat megvalósítási határideje alatt.

Tananyagfejlesztés

Komoly hozadéka a programnak a tananyagfejlesztési munka, amit a pandémia időszaka alatt végeztünk a kollégákkal. A hirtelen jött változás a drámafoglalkozásokat az online térbe kényszerítette, így jelentős szakembergárda dolgozott azon, hogy a helyzetnek megfelelő online programokat hozzunk létre. Hogy miként működnek majd az interaktív folyamatok a képernyők előtt, azt senki nem tudta és így a VEKOP program kísérleti tereppé is vált, ahol mind a drámás szakembereink, mind a pedagógusok és a gyerekek is együtt dolgoztak azon, hogy egy új forma kialakulhasson. A vírushelyzetnek köszönhetően három új előadást fejlesztett a csapatunk, melyek kifejezetten az online tér jellegzetességeihez igazodnak.

A pedagógusok számára hatalmas segítséget jelentettek azok a közösségteremtő, problémamegoldást segítő, és kreativitást ébresztő alkalmak, melyek számunkra is új információkkal és fejlődési lehetőséggel szolgáltak.

Visszajelzések, melyek a pedagógusoktól érkeztek a programjaink kapcsán:

Gyermekcentrikus, magas színvonalú, minden korosztály számára élvezhető műsort láttunk. A gyermekeket megmozgatták, bevonták. Csak szuperlatívuszokat tudok elmondani. Nagyon köszönjük, hogy részesei lehettünk a programnak.

Nagyon elégedettek voltunk, a gyereke érdeklődése a program során nem lankadt, korosztálynak megfelelő, színvonalas műsort láthattunk/ hallgathattunk.

A program a színház formanyelvével, de nevelési eszközként is használható élményszerű, fontos témával foglalkozott.

"Ezt a programot kötelezővé kellett volna tenni." (Tortosa Dani, 8. zenei osztályos tanuló)

A gyerekek motiváltsága a játékokban, a feszült figyelem és csönd a versek hallgatásakor, a kitérő kacagás a poénoknál, egyértelmű jelei annak, hogy a diákjaink "nagyon élvezték" az interaktív előadást. Mi, felnőttek is!

A gyerekek nagyon élvezték, örömmel vettek részt a játékokban, sok gondolat fészket rakott a fejükben...utólag is sokat beszélgettünk még a versekről. Jó bevezető út volt ez ahhoz, hogy eljussanak a versek a "fogyasztókig".

Nagyon jó lehetőségnek tartom, hogy a középiskolásokhoz ingyenesen, hozzájuk közel álló nyelven és formában és változatos megközelítésekben kerül testközelbe az irodalom, vagy olyan, őket közvetve-közvetlenül érintő, foglalkoztató témák, mint másság elfogadása, közösségen belüli bántalmazás-kiközösítés, kortárs kapcsolatok, családon belüli titkok-feszültségek.

Tele volt ötlettel, lendülettel, eleganciával. Ragyogó lehetőség volt arra, hogy felhívja a korosztály figyelmét a versre, az érzelmekre, a gondolat kifejezés lehetőségeire. Nagyszerű volt a színészek személyes jelenléte (vallomások, emberi megnyilvánulások szintjén is), pompás volt a kísérlet, hogy vonjuk be a közönséget a "játékba". A továbbiakra nem találok szavakat. Igazi élmény volt, köszönjük szépen!

Nagyon nagy öröm volt számunkra a meseterápiába. Marica előre felkészült a csoport problémáiból és arra építette a foglalkozásokat. A gyermekeket már az első foglalkozás után elvarázsolta. Nagyon jó hangulatú, színes, értékes program volt. Szívből köszönjük!!!!

A program jellege lehetőséget nyújtott a diákoknak arra, hogy ne pusztán kriminalizált tevékenységet lássanak a drogozásban, hanem lássák azt is, mi az odavezető út, mik ennek a fázisai, a szerhasználat miképp építi le, alakítja emberi kapcsolataikat, személyiségüket.

A színészek játéka fergeteges volt, a drámapedagógus felkészültsége kiváló, a legtöbb gyermek szívéig ható előadás az azt követő beszélgetés után nyugvópontra talált. A felkavaró történet ellenére mindenki békében távozott. Diákok utólagos elmondásuk alapján magukkal vitték a színház különleges hangulatát is. Köszönjük!!!! Csodálatos volt.

Gáspár Anna
Manna Kulturális Egyesület